

La pesca al bou

(ALDC, VIII, 1738. La pesca al bou)

La *pesca al bou* és una “pesca en alta mar, en què dues barques (*parella de bou*), navegant l’una prop de l’altra, porten entre elles l’ormeig (*art del bou* o simpl. *el bou*) que van passejant submergit dins l’aigua”; “ormeig usat en la pesca al bou” (DG₁, 1932). *Bou* ‘xarxa d’arrossegament; barca de bou’ és un mot pres de l’oc. *bou*, var. de *bol* ‘acció de calar la xarxa; pesca que se n’obté’, que deriva del llat. vg. *BŎLUS* ‘guany, captura, cop de xarxa’ (← gr. *BŎLOS* ‘acció de tirar una xarxa; xarxa; el que s’hi pesca’ [DECat]); el pas de *bol* a *bou* podria venir condicionat per l’atracció paronímica de *bou* ‘bòvid’ (< *BŎVE*) (veg. *DCVB*, on es pot veure, a més, un dibuix amb els noms de les seves parts). Aquest tipus d’activitat pesquera es diu *pesca al bou* 133, 154, 157, *pesca amb el bou* 17, *pesca del bou* 56, *anar al bou* 69, *pescar al bou amb pareia* 82; l’embarcació amb què es practica, *barca del bou* 81 o *de bou* 36, i la xarxa, *el bou* 155. Com que aquesta pesca es practicava amb dues barques, s’aplica el mot *parella*, femení de *parell* (< llat. vg. **PARĪCŪLUM*, dim. de *PAR*, *PARIS* ‘igual, semblant, parell’), amb les var. *pareia* 79, amb iodització (< *c’L*), *parea* 72, amb grau zero; *pria* 5, forma sincopada de *paria*,

que, al nostre parer, podria ser deverbals de *pariar* (< **APPARIARE*) i per a d’altres, el verb provindria del substantiu; ha generat les formacions perifràstiques *pescar a parella* 167, 184, *amb pareia* 70, 74, *amb pareia* 84, *a pareia* 73, 77, per a designar el tipus de pesca, i *barca de parella* 157, *parella de vela* 188, per a l’embarcació. Quan la pesca és amb una sola barca, s’usa el mot *vaca* (< *VACCA*), per analogia amb el significat de *bou* ‘bòvid’. El peix agafat és *peix de parella* 180, i de ‘treure la pesca’ es diu *tirar l’art* 61 (var. *tirar o tibar l’arc* 44, amb equivalència acústica d’oclusives en el complement). Modernament s’ha introduït el castellanisme *arrastre*, der. de *arrastrar*, format sobre *rastro* (< *RASTRUM* ‘rastell’); var. sintagmàtiques: *pesca d’arrastre* 17, 56, *anar a l’arrastro* 69.

L’alg. *barances* 85, amb rotacisme de *balances*, és un calc del genovès *balançelle*, alteració de *paranselle*, dim. de *paranse* (pl. de *paransa*, der. de *paro* ‘parella’), amb analogia de *balances* (Corbera, 2000: 200-201).

Són mots normatius *bol* ‘acció de tirar el filat per a pescar; la pesca que se’n treu’, i *bou*, des del DG₁, 1932.

